Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân

voor de verbinding tussen zorg en veiligheid

Contactgegevens

Tesselschadestraat 2, 8913 HB Leeuwarden
Postbus 2506, 8901 AA Leeuwarden
info@zvhf.nl
058 – 750 5500
www.zvhf.nl

JAARVERSLAG 2024

Het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân is één van de 31 Zorg- en Veiligheidshuizen in Nederland en bestaat sinds 2007. Het is een samenwerkingsverband van organisaties en instanties zoals politie, Openbaar Ministerie, het Gevangeniswezen, reclassering, Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdbescherming, GGD, GGZ, verslavingszorg, zorgaanbieders en gemeenten. Zij trekken gezamenlijk op bij de aanpak van ernstige overlast, criminaliteit en geweld. Ze wisselen informatie uit, coördineren hun aanpak, en stellen gezamenlijke plannen op voor personen of gezinnen die problemen hebben op meerdere leefgebieden. Deze samenwerking zorgt ervoor dat de netwerkpartners vanuit verschillende invalshoeken naar de zorg- en veiligheidsproblemen kijken en niet langs elkaar heen werken. Hierdoor komen ze met elkaar tot een effectievere aanpak van deze problemen. Het bureau van het Zorg- en Veiligheidshuis ondersteunt de samenwerking tussen het gemeentelijke-, justitiële- en zorgdomein. Het bureau zorgt voor de dagelijkse coördinatie, communicatie en administratie die nodig is om de samenwerking tussen de netwerkpartners uit deze domeinen soepel te laten verlopen. Door krachtig samen te werken bereiken we een duurzamer effect voor mens en maatschappij .

Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân

voor de verbinding tussen zorg en veiligheid

De functies van het bureau Zorg- en Veiligheidshuis

Procesregie: we zetten onafhankelijke procesregie in als de reguliere samenwerking tussen partijen bij een complexe domeinoverstijgende casus met een hoog veiligheidsrisico niet tot een effectieve aanpak heeft geleid. Professionals die bij een casus betrokken zijn worden samengebracht. Zij delen informatie over de persoon en de situatie en maken op maat een integraal persoons- en systeemgericht plan van aanpak. De procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis is daarbij de verbindende schakel tussen partijen, denkt mee in oplossingen, monitoort de voortgang en stuurt waar nodig bij.

Kennisknooppunt en vraagbaak: de medewerkers van het bureau Zorg- en Veiligheidshuis bundelen kennis en expertise om daarmee bij te dragen aan effectieve en innovatieve oplossingen. Zij geven advies en informatie over vraagstukken en casussen die te maken hebben met sociale veiligheid. De medewerkers wijzen professionals de weg en helpen hen op weg. Zij adviseren ook in sociale veiligheidsproblematiek die niet bij het Zorg- en Veiligheidshuis is aangemeld.

Ondersteunen: bij de functie ondersteunen van het lokale veld kijken- en denken we op inhoud en in het proces mee bij aangemelde casussen die het bureau Zorg- en Veiligheidshuis niet in procesregie oppakt. De regie ligt hierbij lokaal. Als dit wenselijk is sluit de procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis bij een lokale overlegtafel aan.

Trajectbegeleiding: de trajectbegeleiders kunnen worden ingezet in casuïstiek die in procesregie bij het Zorg- en Veiligheidshuis is. Zij zoeken de persoon actief op, gaan in gesprek en brengen de situatie in kaart. De trajectbegeleiders worden ingezet als reguliere hulpverlening niet toereikend is. Dit zonder regeldruk. Zij de-escaleren, maken de situatie beheersbaar en dragen 'warm' over naar andere hulpverlening.

Radar voor trends: gignaleren & adresseren: het Zorg- en Veiligheidshuis brengt overstijgend trends, knelpunten, succesfactoren, leemtes en misstanden in beeld. Deze adresseren we met een advies bij de juiste partners/het juiste gremium.

Netwerkregie op de samenwerking en ontwikkeling: de medewerkers van het bureau stimuleren en faciliteren dat het netwerk zorg en veiligheid goed samenwerkt. Zij nemen deel aan programma's, projecten of beleidsontwikkeling gericht op de aanpak van complexe sociale veiligheidsproblematiek en brengen daarbij hun kennis en expertise op dit gebied in. Het Zorg- en Veiligheidshuis kan in opdracht ook een coördinerende rol hebben bij een projectmatige of programmatische ketenoverstijgende aanpak op het snijvlak van zorg en veiligheid.

KERNCIJFERS 2024

Inzet bij aangemelde zaken

Zaken in procesregie en ondersteuning

	2023		2024	
	136	73%	**146**	**70%**
	51	27%	**62**	**30%**
Totaal	**187**		**208**	

- Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft in **208 aangemelde zaken procesregie gevoerd of ondersteuning en/of advies gegeven**. Dit is ten opzichte van 2023 een **stijging van 11%**.
- Daarvan hadden **13 zaken te maken met (dreigende) maatschappelijke onrust**. Bij 5 zaken met (dreigende) maatschappelijke onrust heeft de Driehoek opdracht gegeven tot het instellen van een Scenarioteam maatschappelijke onrust. Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft daarbij procesregie gevoerd. In 8 zaken is het niet gekomen tot een opdracht van de Driehoek en is advies en ondersteuning gegeven.
- **70%** van de aangemelde zaken is in **procesregie** opgepakt en in **30%** van de casuïstiek is **advies en/of ondersteuning** gegeven.
- Bij het voeren van procesregie kijken we naar het totale systeem. Bij de 146 zaken die in procesregie zijn opgepakt, waren **283 personen** betrokken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om kinderen of (ex)partners.
- Op **1 januari 2024** waren er **97 openstaande zaken** die voor die datum waren aangemeld.

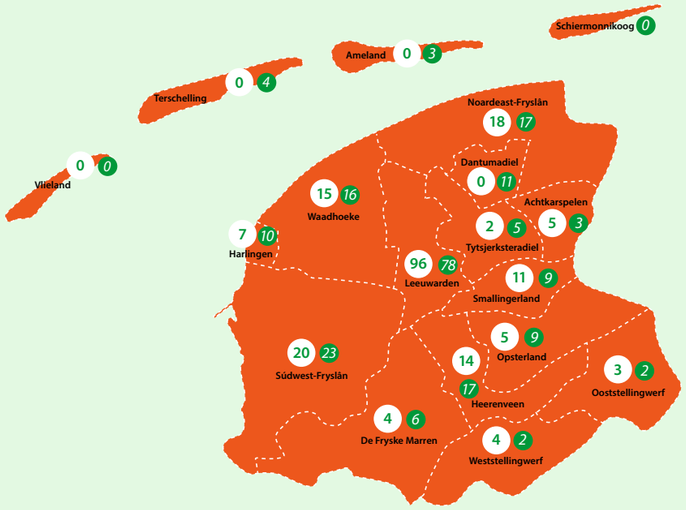
Zaken in procesregie met inzet trajectbegeleiding

	2023	2024
totaal	77	**75**
nieuw	46	**52**

- In 2024 is in **75** lopende zaken waarin het Zorg- en Veiligheidshuis procesregie voert **trajectbegeleiding** ingezet. **52** daarvan waren **nieuwe zaken**.
- Bij **14 personen** is trajectbegeleiding ingezet volgens de werkwijze van **de levensloopgerichte benadering/ levensloopaanpak.**

Aantal aanmeldingen per gemeente

48% van de aanmeldingen kwam uit Leeuwarden en **52% uit de rest van Fryslân**. Deze verhouding komt overeen met het gemiddelde over voorgaande jaren. Na Leeuwarden kwamen de meeste aanmeldingen - in volgorde van hoog naar laag – uit: Súdwest-Fryslân, Noardeast-Fryslân, Smallingerland, Waadhoeke en Heerenveen.

Totaal 208 aanmeldingen, waarvan 4 onder 'overig' vallen.
*het aantal kort adviesvragen (totaal 215) **zonder** aanmelding.*

Partners die aanmelden

		2023	2024
	Gemeenten	25%	**25%**
	Wijk- en gebiedsteams	14%	**12%**
Regiecentrum Bescherming en Veiligheid / Veilig Thuis	Regiecentrum B&V en VT	14%	**11%**
Politie	Politie	7%	**8%**
GGZ Friesland	GGZ/VNN (o.a. ACT en (For)FACT-teams)	5%	**8%**
Reclassering Nederland / Jeugdbescherming & Reclassering / VNN	3 Reclasserings organisaties	5%	**8%**
WENDER	Wender	3%	**4%**
	Anders	27%	**24%**

- **37%** van de aanmeldingen is afkomstig van **gemeenten en de sociale wijk- en gebiedsteams** (die onder de gemeente vallen).
- Andere aanmelders ('anders') waren in volgorde van aantal onder andere Fier! Openbaar Ministerie en de GGD.

Leeftijdscategorie en samenstelling

Leeftijdscatagorie	2023	2024
< 18	25%	**22%**
18 t/m 23	10%	**18%**
24 t/m 40	32%	**30%**
41 t/m 55	22%	**24%**
> 56	11%	**6%**

- **40%** van de casuïstiek had betrekking op **kinderen, jongeren en jongvolwassen** (leeftijd 0 t/m 23 jaar).
- **32%** van de casuïstiek betrof **gezinnen of andersoortige relationele systemen** en 68% individuen. Dit is overeenkomstig het gemiddelde van voorgaande jaren.

Overdracht na afsluiting

Partner	2023	2024
Wijk- en gebiedsteam	18%	**24%**
Gemeente	12%	**12%**
Reclassering	9%	**11%**
GGZ/ACT/(For)fact	10%	**8%**
Curator	4%	**3%**
Regiecentrum B&V	7%	**1%**
Anders	40%	**41%**

Resultaten bij afsluiting

In 2024 zijn **111 zaken afgesloten** die het Zorg- en Veiligheidshuis in procesregie had, waarvan **80% met 'goed resultaat'**. Dat wil zeggen dat de doelstelling die partners in de casus met elkaar hebben benoemd is gerealiseerd op het moment van afsluiten van de casus.

Inzet bij zaken die niet zijn aangemeld

We vinden het belangrijk om kennis, expertise en vaardigheden over te dragen. Dit om eraan bij te dragen dat het lokale veld, andere netwerken en partners zelf vroegtijdiger kunnen ingrijpen en een casus eerder zelf op de rit kunnen brengen.

	Korte adviesvragen divers	261
	Aansluiten bij briefing FAHG	100
	Drieluik mensenhandel en uitbuiting	48
	Aansluiten lokale tafel radicalisering	16
	Advies en ondersteuning lokale groepsaanpakken	2
	Trajectbegeleiding Doorzorg gedetineerden	34
	Preventie met Gezag	42

- Procesregisseurs en -ondersteuners worden met regelmaat benaderd door professionals uit het netwerk met vragen over bijvoorbeeld te volgen routes of in te zetten interventies. Het aantal keer dat de procesregisseurs en -ondersteuners **kort advies** hebben gegeven lag in 2024 op **261**. In 2024 is bij 215 advieszaken de betreffende gemeente genoteerd. In de overige gevallen was dit niet bekend of van toepassing.
- Het Zorg- en Veiligheidshuis sluit twee keer per week bij de briefing van de **Friese Aanpak Huiselijk Geweld** (FAHG) aan. Hier worden gemiddeld zo'n **10 zaken per week** besproken.
- Het Zorg- en Veiligheidshuis sluit tweewekelijks bij het **Drieluik mensenhandel en uitbuiting** aan. Dit samen met politie en de zorgcoördinator van Fier! In 2024 zijn **48 signalen** ingebracht. Dit aantal lag in 2023 op 43.
- De procesregisseurs met kennis en expertise op radicalisering en polarisatie kunnen door gemeenten worden gevraagd om aan te sluiten bij de lokale casustafel radicalisering. Dit is in 2024 16 keer gebeurd en heeft zich voor het overgrote deel gericht op het meekrijgen van trends en fenomenen.
- Het Zorg- en Veiligheidshuis kan advies en ondersteuning geven bij de lokale aanpak van overlastende en criminele jeugdgroepen/-netwerken. Het Zorg- en Veiligheidshuis pakt als dit nodig is de harde kern jongeren op in procesregie. In 2024 hebben we ondersteuning en advies gegeven bij een groepsaanpak in Súdwest Fryslân.

Trajectbegeleiding doorzorg gedetineerden

De trajectbegeleiding gericht op de doorzorg bij (ex) gedetineerden is 34 keer ingezet. Dit met als doel om in contact te komen met de gedetineerde en samen met hem of haar en/of betrokken professionals te kijken wat op welk leefgebied (aanvullend) nodig is. Daarbij is 5 keer inzet geweest bij zelfmelders. De trajectbegeleiding van het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân heeft hierin een specifieke taak. Het ging van ondersteuning van gemeenten, andere partners en de gedetineerde tot intensieve begeleiding van de gedetineerde.

Preventie met gezag

Preventie met Gezag heeft als doel het voorkomen dat jongeren en jongvolwassen woonachtig in Leeuwarden-Oost (verder) afglijden in criminaliteit, geweld en overlast. Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft specifiek de opdracht gekregen om hierin coördinatie te voeren. In 2024 zijn **42 nieuwe zaken** bij het multiteam Preventie met Gezag aangemeld (niet meegenomen in de cijfers van reguliere aanmeldingen). Daarvan heeft het Zorg- en Veiligheidshuis 13 in procesregie genomen. Bij 18 zaken is de procesregie lokaal opgepakt. Bij de overige zaken is een verwijzing naar een andere tafel geweest of bleek aanvullende actie niet nodig.

HIGHLIGHTS 2024

Inhoud

- **Een stevige en duurzame positie met ruimte voor doorontwikkeling**
- **De blik op de toekomst**
- **De WGS als wettelijke grondslag voor gegevensverwerking**
- **Scenario (dreiging) maatschappelijke onrust**

- **Aandachtsgebieden**
  - Doorzorg gedetineerden
  - Mensen met meervoudige problematiek en potentieel gevaarlijk gedrag
  - Geweldadige, criminele en/of overlastgevende jeugdnetwerken
  - Radicalisering en extremisme
  - Mensenhandel en uitbuiting
  - (langdurig) Geweld in afhankelijkheids-relaties met een hoog veiligheidsrisico
- **Financiële verantwoording**

Een stevige en duurzame positie met ruimte voor doorontwikkeling

Het Zorg- en Veiligheidshuis had ook in 2024 een stevige en duurzame positie in Friesland bij de aanpak van complexe ketenoverstijgende veiligheidsproblematiek. Gemeenten en ketenpartners hebben hun waardering uitgesproken voor de verbindende rol van het bureau Zorg- en Veiligheidshuis tussen de domeinen zorg en veiligheid. De partners weten elkaar goed te vinden in het Zorg- en Veiligheidshuis en zijn blijvend gecommitteerd aan de gezamenlijke aanpak.

Naast dat het Zorg- en Veiligheidshuis op provinciaal niveau het samenwerkingsverband is voor complexe veiligheidscasuïstiek, zien we ook dat het Zorg- en Veiligheidshuis een basisinfrastructuur is waar gemeenten en ketenpartners samen relatief snel nieuwe complexe opgaven op het snijvlak van zorg en veiligheid oppakken. Zo is dit in 2024 aanvullend op de levensloopaanpak voor mensen met onbegrepen en gevaarlijk gedrag, de ketenaanpak mensenhandel en uitbuiting, evenals Preventie met Gezag, bij de aanpak van stalking, intieme terreur en dreigende femicide met een hoog veiligheidsrisico gedaan.

De vraag naar een geïntegreerde, persoonsgerichte aanpak op het snijvlak van zorg en veiligheid blijft onverminderd. De uitdaging om te komen tot een effectieve aanpak is groter door schaarste aan (ervaren) personeel bij ketenpartners, maar ook door een gebrek aan passende zorg-, ondersteunings-, woon- en verblijfsvoorzieningen voor mensen met complexe problematiek waarbij sprake is van veiligheidsrisico's. We constateren dat met regelmaat creativiteit, doorzettingsvermogen en onorthodoxe interventies nodig zijn om tot beheersbare oplossingen te komen en doorbraken te realiseren.
Het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân is een lerende netwerkorganisatie die doorlopend investeert in kennis, houding en vaardigheden. We hebben in 2024 sterk ingezet op de samenhang binnen het team, evenals persoonlijke groei. Een waardevol traject dat heeft geresulteerd in een nog hechter, professioneel en volwassen team.

De blik op de toekomst

De looptijd van het Meerjarenplan van het Zorg- en Veiligheidshuis kwam in 2023 ten einde. Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft daarom het initiatief genomen om een nieuw Meerjarenplan voor de periode 2024 t/m 2028 te maken. Dit is interactief gebeurd samen met de medewerkers van het Zorg- en Veiligheidshuis, gemeenten en ketenpartners. In het nieuwe Meerjarenplan wordt doorgebouwd op het bestaande doel van het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân. Er is geen aanzienlijke koerswijziging, niet op inhoud, vormgeving en omvang van het Zorg- en Veiligheidshuis. Het plan is begin 2024 vastgesteld.

De WGS als wettelijke grondslag voor gegevensverwerking

Het aannemen van de Wet Gevensuitwisseling Samenwerkingsverbanden (WGS) is een belangrijke mijlpaal voor de verdere versteviging van de positie van de Zorg- en Veiligheidshuizen geweest. Met de WGS heeft de gegevensverwerking in complexe veiligheidscasuïstiek een wettelijke grondslag gekregen.

Scenario (dreiging) maatschappelijke onrust

Eind 2023 heeft het Zorg- en Veiligheidshuis de taak van procesregie met secretariële ondersteuning, evenals het geven van advies&ondersteuning bij incidenten met (dreigende) maatschappelijke onrust van de GGD overgenomen. Dit in eerste instantie voor een proefperiode van een jaar. Het Scenarioteam wordt in opdracht van de Driehoek ingesteld met name bij zedenzaken, onrust in een wijk of dorp en ernstige geweldsdelicten.
Uit de evaluatie is gebleken dat deze taak goed aansluit bij de focus, functies, kennis, expertise en vaardigheden van het Zorg- en Veiligheidshuis. En dat we het naar tevredenheid van de partners uitvoeren. Er is dan ook besloten om over te gaan tot structurele inbedding.

Aandachtsgebieden

Op een aantal aandachtsgebieden heeft en onderhoudt het Zorg- en Veiligheidshuis specifieke kennis en expertise en voert het Zorg- en Veiligheidshuis geïntensiveerd (en aanvullend) taken uit. Dit is voor een groot deel in de lijn met landelijke afspraken en programma's.

- ***Doorzorg gedetineerden***

De overkoepelende regiocoördinatie van de doorzorg (ex)gedetineerden is bij het Zorg- en Veiligheidshuis belegd. Het Zorg- en Veiligheidshuis ondersteunt het lokale veld en voert daarnaast meerdere taken op regionaal niveau uit. Daarnaast vertegenwoordigt het Zorg- en Veiligheidshuis de provincie bij landelijke ontwikkelingen, initiatieven en pilots.

De aanpak voor de zelfmelders is in 2024 als vaste werkwijze in het Zorg- en Veiligheidshuis geborgd. Voor kortgestraften is er de mogelijkheid gecreëerd tot het inzetten van trajectbegeleiding. De regiocoördinator doorzorg gedetineerden is begonnen met een spreekuur in de PI Leeuwarden.

Voor de gemeentelijke Friese nazorgcoördinatoren is een eerste versie van een digitaal platform ontwikkeld om snel en centraal informatie uit te kunnen wisselen. Deze wordt op basis van gebruikerservaringen en -wensen verder ontwikkeld.

Verder heeft 2024 in het teken gestaan van het uitvoeren van de kerntaken van de regiocoördinator zoals het:

- functioneren als centraal punt voor vragen en/of advies;
- organiseren van themabijeenkomsten voor de lokale nazorgcoördinatoren;
- faciliteren van het leggen van contacten tussen de gemeenten en hun ketenpartners zoals DJI, de reclassering en het CJIB;
- vertegenwoordigen van de gemeenten in de ketensamenwerking;
- voeren van procesregie in casuïstiek waarbij er een hoog veiligheidsrisico is tijdens en/of na detentie.

In 2024 is, in samenwerking met ketenpartners zoals het OM, Reclassering, DJI en politie, gestart met een verkenning naar het onderbrengen van het Veelplegersoverleg binnen het Zorg- en Veiligheidshuis. Deze verkenning wordt gecoördineerd door de ketenregisseur van het Openbaar Ministerie.

In de PI ontmoet ik de man die een wanhopige indruk op mij maakt.
Fouten toegegeven, meewerkend en met goede voornemens wil de man terug naar zijn normaal.
Zijn normaal geeft het beeld van ruzies achter gesloten deuren in een gesloten systeem.
Terwijl hij praat trekt hij zelf de conclusie dat het misschien toch niet normaal was.
Dat inzicht kan helpend zijn voor het moment dat gesloten deuren opengaan.

Beer van een vent met grote ogen
die alles observeren,
wil zelf niet bekeken worden,
wil geen gezeur en geen gezeik.

Beer van een vent met grote bek
maar piepklein hartje,
zoekt coach met elastiek
in geduld en tijd.

- *Mensen met meervoudige problematiek en potentieel gevaarlijk gedrag*

Veel van de aangemelde casuïstiek heeft betrekking op OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg). Dit betreft mensen met meerdere onderliggende problemen, zoals psychische en/of psychiatrische aandoeningen, een licht verstandelijke beperking en/of verslavingsproblematiek. Vaak gaat dit gepaard met ernstig verward, agressief, ontwrichtend, overlastgevend en/of gevaarlijk gedrag. Het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân was in 2024, net als voorgaande jaren, intensief betrokken bij deze mensen zowel vanuit het voeren van procesregie en het inzetten van trajectbegeleiding, als vanuit de ontwikkeling van de ketenaanpak.

Mensen met meerdere complexe problemen en hoog risicovol en gevaarlijk gedrag kunnen geïncludeerd worden in de levensloopaanpak. Het doel van de levensloopaanpak is om een betere samenhang te creëren tussen zorg, veiligheid en ondersteuning voor de cliënt. Het uitgangspunt is om continuïteit in het contact met de cliënt te waarborgen, de levenskwaliteit te behouden of te verbeteren, escalatie te voorkomen, recidive te verminderen en maatschappelijke overlast te beperken.
Landelijk is ingericht dat een levensloopaanbieder (Geestelijke Gezondheidszorg) verantwoordelijk is voor de continuïteit van zorg. De procesregie is ondergebracht bij de Zorg- en Veiligheidshuizen.
In 2024 is de levensloopaanpak samen met betrokken partners geëvalueerd. Hieruit is naar voren gekomen dat we opnieuw met elkaar gaan verkennen hoe GGZ Friesland, in samenwerking met Trajectum, VNN en de gemeenten, de rol van levensloopaanbieder kan vormgeven. Procesregie blijft bij het Zorg- en Veiligheidshuis belegd.

Het gevolg van deze ontwikkeling is dat er onderscheid is gemaakt tussen cliënten die passen binnen de levensloopaanpak en cliënten die passen binnen de levensloopgerichte benadering.

Cliënten die passen binnen de levensloopaanpak moeten voldoen aan de landelijke criteria (www.levensloopaanpak.nl) en er is een levensloopaanbieder betrokken.
Bij cliënten waarbij geen levensloopaanbieder betrokken is, maar die wel gebaat zijn bij langdurige ondersteuning, kunnen de trajectbegeleiders van het Zorg- en Veiligheidshuis ingezet worden voor de levensloopgerichte benadering.

In 2025 verwachten we een concreet beeld te krijgen hoe de samenwerking rondom de doelgroep van de levensloopaanpak er uit gaat ziet en wordt een groei verwacht in het aantal geïncludeerde cliënten.

Hij is dood en laat zijn broer achter met heel veel vragen.
De laatste jaren bracht de man door in een gesloten kliniek.
De achtergebleven broer is in diepe rouw.
Samen staan we bij de open kist om afscheid te nemen.
Daar hoor ik verhalen over hun kindertijd van misbruik,
geweld, verhuizingen en armoede.
Naast mij staat de broer die worstelt met het leven, vecht, verliest
en heel soms wint.
De broer die vandaag weer met verlies wordt geconfronteerd.
De broer die vandaag zijn winst probeert te halen uit zijn overtuiging
dat hij het vanaf nu echt anders gaat doen.

- *Gewelddadige, criminele en/of overlastgevende jeugdnetwerken*

Advies en ondersteuning bij jeugdnetwerken
Het Zorg- en Veiligheidshuis kan gemeenten adviseren en ondersteunen bij de aanpak van criminele, gewelddadige en/of overlastgevende jeugdgroepen/-netwerken. De jongeren die daarbij passen binnen de focus van het Zorg- en Veiligheidshuis kunnen worden aangemeld voor een persoonsgerichte aanpak. Vooral bij gemeente-overstijgende problematiek heeft het Zorg- en Veiligheidshuis een adviserende en coördinerende rol. In 2024 heeft het Zorg- en Veiligheidshuis bij drie jeugdnetwerken/-groepen advies en ondersteuning gegeven. Aanleiding was een opeenvolging van meerdere ernstige (gewelds)incidenten, waarbij ook de openbare orde en veiligheid werd aangetast.

Misbruik van jongeren in een kwetsbare situatie
Ook in 2024 coördineerde het Zorg- en Veiligheidshuis de gezamenlijke aanpak door politie, OM, meerdere zorgpartijen en gemeenten van jongeren in een kwetsbare positie die in een zorgelijke onveilige situatie verstrikt raken. Partijen werken daarbij intensief samen. Het gaat om jongeren die veelal bekend zijn bij organisaties voor (hoogspecialistische) jeugdhulp. Zij worden door (jong)volwassenen afhankelijk gemaakt en misleid, waarbij seksueel geweld, grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, maar ook worden aangezet tot het plegen van strafbare feiten, zoals diefstal, dealen of het ronselen van andere jongeren.

Partners hebben effectieve stappen gezet om het misbruik van jongeren die in beeld waren te stoppen. Er zijn jongeren die nu meer participeren in de samenleving. Ook is actief geïnvesteerd in het vergroten van aangiftebereidheid en is gevangenisstraf opgelegd.

De realiteit leert dat de problematiek zich kenmerkt door complexiteit en taaiheid. Nieuwe signalen maken dat we het fenomeen van misbruik van jongeren in een kwetsbare situatie blijvend stevig vastpakken. In 2024 zijn netwerkbijeenkomsten voor aandachtfunctionarissen georganiseerd, waarbij professionals uit het werkveld elkaar treffen, korte lijnen ontstaan en afgestemd wordt. Aan de bijeenkomsten is ook deskundigheidsbevordering gekoppeld.

Preventie met gezag Leeuwarden Oost; jonge aanwas in de (drugs)criminaliteit
Het kabinet zet fors in op het voorkomen dat jongeren en jongvolwassen de (ondermijnende) criminaliteit in gaan of hier verder in afglijden. Onder de noemer 'Preventie met Gezag' heeft de gemeente Leeuwarden samen met meerdere partners, waaronder OM, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, buro HALT, Reclassering, het RIEC, Amaryllis, Regiecentrum Bescherming en Veiligheid een brede aanpak neergezet voor Leeuwarden-Oost. Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft van de gemeente Leeuwarden de aanvullende opdracht gekregen om een coördinerende rol te voeren in de casuïstiek en procesregie te voeren in de zaken die passen binnen de focus van het Zorg- en Veiligheidshuis.

Het multiteam Preventie met Gezag bestaat uit vaste vertegenwoordigers van het OM, de politie, het Jeugdexpertteam, OOV gemeente Leeuwarden, bureau Halt, Jongerenwerk, Sociaal wijkteam, (jeugd)Reclassering, Bureau handhaving, Raad voor de Kinderbescherming en het Regiecentrum Bescherming en Veiligheid.
Er is een stevige basis in de netwerksamenwerking tussen de genoemde partijen neergezet. Zij weten elkaar goed te vinden en stemmen interventies af. Een deel van de casuïstiek valt onder de focus van het Zorg- en Veiligheidshuis, waarbij 'het gezag' sterk vertegenwoordigd is.
Lokale partijen hebben in 2024 een start gemaakt met lokale procesregie en preventieve inzet gericht op het voorkomen van een criminele carrière van jongeren en jongvolwassenen. Ook zijn de onderlinge verbanden tussen de jongeren meer in beeld gebracht. Opvallend is overigens dat veel jongeren ondanks veroordelingen niet verklaren over het handelen in verdovende middelen.

Thuis is het stil, geen stem die mij roept,
geen blik die mij vangt, geen liefde die voedt.
We vormen een eenheid, gebonden door pijn,
niet door familie, maar door wat we zijn.
De druk van de groep is als ketens van staal.
Je zegt dat je kiest, maar je hebt geen verhaal.

- *Radicalisering en extremisme*

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een integrale aanpak van radicalisering. Dit betreft onder andere de beoordeling van casuïstiek door de Driehoekspartners en het lokaal inrichten van een casustafel radicalisering. Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft hierbij een ondersteunende en adviserende rol. In overleg kan een casus die aan de weeg-/casustafel radicalisering is besproken, voor procesregie bij het Zorg- en Veiligheidshuis worden aangemeld. Dit is in 2024 bij één casus gedaan.

Aandachtsfunctionarissen van het Zorg- en Veiligheidshuis met expertise op het gebied van radicalisering en extremisme, zijn vooral bij het onderdeel 'trends en fenomenen in de provincie' bij de casustafels aangesloten.

- *Mensenhandel en uitbuiting*

Ook in 2024 zijn signalen van mensenhandel en uitbuiting onder de aandacht geweest. Het gaat hierbij onder andere om gedwongen prostitutie en uitbuiting van de meest kwetsbaren in onze samenleving. De signalen zijn besproken in het 'Drieluikoverleg' tussen het Zorg- en Veiligheidshuis, de politie en Fier! De complexe casuïstiek waarbij een keten-overstijgende aanpak nodig is, heeft het Zorg- en Veiligheidshuis in procesregie opgepakt.

In het landelijk programma 'Samen tegen mensenhandel' is opgenomen dat elke gemeente vanaf 2022 beleid op mensenhandel moet hebben, dat ook in de regio is verankerd. Het doel hiervan is drieledig: het voorkomen van slachtofferschap, het beter in beeld krijgen van slachtoffers en hen de ondersteuning bieden die zij nodig hebben, en tot slot het aanpakken en frustreren van daders.

Het Sociaal Domein Fryslân heeft in 2023 een regionaal beleidskader mensenhandel gemaakt. Om de aanpak mensenhandel binnen gemeenten te doen landen en te faciliteren is er eind 2023 voor drie jaar een ketenregisseur mensenhandel aangesteld. De ketenregisseur is bij het Zorg- en Veiligheidshuis gepositioneerd. Zij is in Friesland de aanjager en coördinator van de integrale aanpak van mensenhandel en vormt de verbindende schakel tussen gemeenten, justitie- en zorgpartners, evenals tussen regionale en landelijke ontwikkelingen.

In 2024 zijn in alle gemeenten aandachtsfunctionarissen aangesteld en getraind. Er is scholing gegeven over het herkennen en signaleren van mensenhandel. Daarnaast zijn de ketenregisseur mensenhandel en zorgcoördinator mensenhandel (meer) zichtbaar gepositioneerd, en is een Noordelijke bestuurlijke tafel voor het thema ingericht.

Je wilde betekenis, je wilde bestaan,
maar niet op een pad waar geweld is gegaan.
Dus ik vraag je zacht, zonder oordeel of pijn,
op welke manier wil jij mens zijn?

Stel dát en wat dan? Lieve hooyo, lieve mama.
Je ogen missen de glans en schittering die mij opvielen tijdens onze eerste ontmoeting.
Woorden klinken monotoon.
Onpeilbaar is de uitdrukking op je gezicht.
We zitten in dezelfde ruimte en toch zijn we ver van elkaar verwijderd.
Je wilde ellende achterlaten, maar ellende reisde met je mee.
Geweld leek voorbij maar vond weer kans binnen te dringen.
Vastgeplakt aan jouw verleden en meegesleurd naar het heden.
Het heden waarin hoop lijkt vervlogen en
verlies een spoor van vernielingen achterlaat.
Troosteloos in misère .
Machteloos in vooruitgang.
Had ik maar, kon ik maar en wist ik het maar....
Ik geef je mijn glimlach en leg mijn hand op je schouder.
Lieve hooyo, lieve mama. Op verzoek van de Reclassering ga ik mee op bezoek.

- *(langdurig) Geweld in afhankelijkheidsrelaties met een hoog veiligheidsrisico.*

  Ook in 2024 schoof het Zorg- en Veiligheidshuis naar wederzijdse tevredenheid wekelijks bij de briefing Friese Aanpak Huiselijk Geweld aan. Daarbij brengen we kennis en expertise in bij complexe Veilig Thuis-zaken. De briefing staat onder voorzitterschap van Veilig Thuis. Andere vaste deelnemers zijn Fier!, GGZ Friesland en VNN. Via de briefing zijn meerdere zaken die passen binnen de focus van het Zorg- en Veiligheidshuis (in) direct bij ons aangemeld en in procesregie opgepakt. Hierbij gaat het onder andere om ouderenmishandeling, intieme terreur, stalking met een hoog veiligheidsrisico, vechtscheidingen en gewelddadige burenruzies. Waar nodig is trajectbegeleiding ingezet. Door de combinatie van procesregie met trajectbegeleiding – en de daarbij behorende intensieve samenwerking met en tussen betrokken ketenpartners – zijn ernstige geweldssituaties gestopt of beheersbaar gemaakt.

  Partners die betrokken zijn bij de aanpak van stalking, intieme terreur en dreigende femicide, hebben in 2024 in gezamenlijkheid verkend hoe deze vormen van geweld met een hoog veiligheidsrisico beter kunnen worden aangepakt. Dit heeft geleid tot een gezamenlijk vastgestelde werkwijze die in 2025 onder coördinatie van het Zorg- en Veiligheidshuis van start gaat.

Hij is humoristisch en staat positief in het leven, maar vandaag zit hij roerloos voorovergebogen in de rechtbank.
Even is er een glimlach en hoor ik hem zeggen dat het wel weer goed komt.
De mishandeling heeft diepe sporen achtergelaten.
De wonden zijn verzorgd en herstellende maar de echo van woorden over pijn en sterven klinken nog steeds.
De details van het vreselijke moment heeft de man de afgelopen weken steeds herhaald.
Onbegrip en ongeloof dat dit is gebeurd,
hém is gebeurd.
En toch is het een aardige jongen en heeft hij het vast niet zo bedoeld.
Hij had ook hele goede kanten, was zorgzaam en lief.
Angst is binnengekomen want stel dat hij toch onverwacht weer voor de deur staat?

Financiële verantwoording

De reguliere begroting 2024 bedroeg € 1.683.170,-. Dit bedrag wordt gedekt uit:

Rijksbijdrage ZVHF via decentralisatie-uitkering centrumgemeente (bijdrage J&V (€ 271.000,-) en POK (€ 352.000,-))	€	623.000,-
Regionale gemeentelijke OGGZ-middelen (via SDF)	€	467.034,-
Individuele bijdragen gemeenten (grotendeels veiligheidsdomein)	€	593.136,-
Totaal	**€**	**1.683.170,-**

		31-12-2023		**31-12-2024**
Saldo restantbudget 2013 t/m 2023	€	237.057,-	€	335.528,-
Saldo restantbudget regionale bijdrage OGGZ 2016 t/m 2024	€	42.842,-	€	42.842,-
Rijksbijdrage 2021 POK (incidenteel te besteden)	€	352.000,-	€	323.200,-

Toelichting

- Over 2024 is er een ***restant van € 98.471,-***. Dit is met name ontstaan door het tijdelijk niet invullen van beschikbare formatieve ruimte in verband met werving van nieuwe medewerkers en het tijdelijk werken van minder uren door een aantal medewerkers.
- Het restantbudget uit 2013 t/m 2023 bedraagt € 237.057,-. Met toevoeging van het restant over 2024 komt het totaal over de periode 2013 t/m 2024 op € 335.528,-. Dit bedrag is voor onvoorziene omstandigheden zoals vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschap, WW-uitkering en transitievergoeding. De Bestuurscommissie van het Zorg- en Veiligheidshuis heeft eerder al ingestemd met het overhevelen van restantbudget.
- De OGGZ –middelen zijn in 2024 volledig besteed. Over de jaren 2016 t/m 2024 is er een restantbudget van € 42.842,-. Eerder is bij de vaststelling van de OGGZ-bijdragen over voorgaande jaren besloten dat deze middelen niet terug vloeien en eveneens voor onvoorziene omstandigheden ingezet kunnen worden.
- Om de inzet van de Zorg- en Veiligheidshuizen te versterken heeft het Rijk aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor in ieder geval de periode 2021 t/m 2027 (decembercirculiare 2021). Voor het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân gaat het om een jaarlijks bedrag van € 352.000,-. De Bestuurscommissie heeft het bestedingsplan voor dit bedrag begin 2022 vastgesteld. Hierbij is het bedrag van 2021 als incidentele reserve bestemd. Hiervoor is in 2023 het bestedingsplan vastgesteld. Van het incidentele budget 2021 is in 2024 € 28.800,- aangewend. Resteert een bedrag van € 323.200,- dat volgens het vastgestelde bestedingsplan de komende jaren wordt uitgegeven.
- Uitgaven zijn gedaan conform de begroting 2024 e.v. en de begroting behorende bij het bestedingsplan 'extra rijksmiddelen (POK) 2021 t/m 2027'. Het betreft personeelslasten, facilitaire kosten (huur/ICT e.d.) en diversen zoals opleidingskosten en huur van vergaderruimten.